

Keuzedelen – Alles wat je moet weten

Het tempo waarmee functies en beroepen veranderen, verdwijnen en ontstaan neemt toe. Het op peil houden en ontwikkelen van nieuwe kennis en vaardigheden is daarom noodzakelijk om de beroepsopleidingen van een actueel aanbod te voorzien. Om hieraan te voldoen worden de keuzedelen geïntroduceerd.

Doormiddel van keuzedelen kan sneller ingespeeld worden op de ontwikkelingen in het beroepenveld en de regio. Met de introductie van de keuzedelen wordt een belangrijke impuls gegeven aan het flexibiliseren, actualiseren en innoveren. De cyclus van het vaststellen van nieuwe en aangepaste keuzedelen is kort, slechts drie maanden. Keuzedelen zijn daarmee belangrijke bouwstenen voor het middelbaar beroepsonderwijs.

Kenmerken van keuzedelen

- Het keuzedeel is gekoppeld aan een of meer kwalificaties.
- Het vaststellen van nieuwe of gewijzigde keuzedelen zal vanaf 2016 vier keer per jaar plaatsvinden. Waardoor snel ingespeeld kan worden op actuele behoefte op de arbeidsmarkt of in de regio.
- Er zijn drie soorten keuzedelen te onderscheiden:
 - o Verdiepende keuzedelen: Deze keuzedelen zijn gericht op het beroep waarvoor de student wordt opgeleid.
 - o Verbredende keuzedelen: Deze keuzedelen zijn gericht op een element van een ander beroep of een nieuw element van het beroep waarvoor de student wordt opgeleid.
 - o Doorstroomgerichte keuzedelen: Deze keuzedelen hebben betrekking op onderdelen die relevant zijn voor doorstroom naar een (op)volgende opleiding in het mbo of hbo.
- De eisen die gesteld worden aan het keuzedeel mogen niet overlappen met de kwalificatie-eisen van de kwalificatie(s) waaraan het keuzedeel gekoppeld is.

Omvang van keuzedelen

- De keuzedeelverplichting kent een indicatieve omvang van 240 klokuren of een veelvoud daarvan. De keuzedeelverplichting is afgestemd op het soort opleiding dat de student volgt:

Kwalificatie	Soort opleiding	Keuzedeel verplichting
Niveau 1	Entree opleiding	240 klokuren
Niveau 2	Basisberoepsopleiding	480 klokuren
Niveau 3	Vakopleiding	720 klokuren
Niveau 4	Middenkaderopleiding	720 klokuren
	Middenkaderopleiding >3 jaar	960 klokuren
	Specialistenopleiding	240 klokuren

- De studielast van keuzedelen (240 of een veelvoud) telt mee in de studielast (1600 klokuren per jaar).
- De keuzedelen kennen een niveau aanduiding die is afgestemd en afgeleid van het niveau van de kwalificatie(s) waaraan het gekoppeld is.
- Bij het maken van onderwijs op basis van het keuzedeel kan middels didactische vormgeving worden aangesloten bij het niveau van de studenten die het keuzedeel volgen. Indien een keuzedeel is gekoppeld aan opleidingen van meerdere niveaus kan de uitvoering en vormgeving van het onderwijs dus verschillen, de eisen verschillen echter niet.

Aanbod keuzedelen

- De school bepaalt zelf welke gekoppelde keuzedelen aangeboden worden.
- De school moet voldoende keuzedelen aanbieden, zodat de student daadwerkelijk een keuze heeft.
- Mogelijkheden voor het aanbieden van keuzedelen zijn (voor een 3jarige opleiding):

- één keuzedeel met een studielast van 720 klokuren
- of twee keuzedelen met een studielast van 480 en 240 klokuren
- of drie keuzedelen met een studielast van 240 klokuren
- In het aanbod kan de school kiezen voor configuraties van verschillende keuzedelen. Dat betekent dat alle studenten van opleiding x keuzedeel A volgen, maar dat zij mogen kiezen tussen keuzedeel B en C om te voldoen aan hun volledige keuzedeelverplichting.
- De keuze voor een keuzedeel kan gemaakt worden bij de start van de opleiding, of op een later moment tijdens de opleiding.
- De door de student gekozen keuzedelen uit het aanbod van de school, moeten in principe door de school worden aangeboden (indien geregistreerd in de onderwijsovereenkomst). Het aanbod kan aangepast worden indien vooraf criteria worden aangegeven, bijvoorbeeld een minimum aantal inschrijvingen voor een keuzedeel.
- Op verzoek van de student kan de school een keuzedeel aanbieden dat niet gekoppeld is aan de kwalificatie van de student. De school legt verantwoording af over het wel of niet honoreren van het verzoek van de student.
- Als de student een niet-gekoppeld keuzedeel wil volgen moet aangetoond worden dat het keuzedeel relevant is voor de opleiding/beroep van de student en mag er geen sprake zijn van overlap tussen het keuzedeel en de kwalificatie van de student.

Onderwijstijd

- Keuzedelen zijn onderdelen van de onderwijstijd.
- Keuzedelen kunnen bestaan uit begeleide onderwijs tijd (BOT), beroepspraktijkvorming (BPV) en zelfstudie of een combinatie van deze drie onderdelen.
- Indien het keuzedeel uit BPV bestaat, mag deze BPV bij ieder erkend leerbedrijf worden uitgevoerd.

Extra keuzedelen

- De student kan extra keuzedelen volgen door aan te sluiten bij bestaand aanbod van de school.
- Extra keuzedelen hoeven niet gekoppeld te zijn aan de kwalificatie waarop de student is ingeschreven.

Diplomerings keuzedelen

- Het keuzedeel is geen onderdeel van de kwalificatie; het levert een verrijking.
- Het keuzedeel maakt geen deel uit van de slaag-/zakregeling.
- Iedere student legt examens af voor de door hem gekozen keuzedelen.
- Alle behaalde keuzedelen die horen bij de opleiding en zijn vastgelegd in de OOK worden door de school vermeld op het diploma van de student.
- Op de resultatenlijst bij het diploma worden alle keuzedelen opgenomen die horen bij de opleiding en zijn vastgelegd in de OOK, zowel de behaalde als de geëxamineerd maar niet behaalde keuzedelen. Dit geldt ook voor keuzedelen die extra zijn gevolgd.
- De resultaten van de keuzedelen worden apart vermeld op de resultatenlijst.

Vrijstelling voor keuzedelen

- Bij een (op)volgende opleiding moet de student opnieuw voldoen aan de keuzedeelverplichting die voor die opleiding geldt.
- Indien de student in de vorige opleiding een keuzedeel heeft behaald dat ook gekoppeld is aan de (op)volgende kwalificatie kan de examencommissie vrijstelling verlenen.
- Indien de student in de vorige opleiding een keuzedeel niet heeft behaald en het keuzedeel is gekoppeld aan de (op)volgende kwalificatie, kan de examencommissie besluiten dit keuzedeel als gevolgd te beschouwen.
- De examencommissie van de (op)volgende school kan besluiten vrijstelling te verlenen voor (onderdelen van) een examen van een extra keuzedeel.

Informatie

Meer informatie over de achtergrond van keuzedelen kun je vinden op de website:

www.herzieningmbo.nl

De stichting samenwerking bedrijfsleven beroepsonderwijs (SBB) biedt algemene informatie rondom keuzedelen: <http://www.kwalificatiesmbo.nl/Keuzedelen.html>